

Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Pomorska 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: faopak@wp.pl; www.zawacka.pl

MEMORIAŁ
Generał Marii Wittek

MAŃK Kazimiera

AK
Obw. Radozymin
okr. Warszawa

4942/1436

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

MANIK Kazimiera

I./1. Relacja ✓ k. 2, s. 1-2

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora ✓ k. 7, s. 1-7

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu przed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja ✓

V. Nazwiskowe karty informacyjne — k. 3, s. 1-3

VI. Fotografie —

I/1 Relacja

- życiorys własny, [b.d.], rkps, kopia, k. 2, s. 1-2

Woj. Piłskie
Gmina Szczytno

Zyciorys

Urodziłam się 9.01.1921 roku w Benjaminowie
pow. Wotomin Woj. Wąbrzeńskie

z Ojca Jana i Matki Bogomów

Szkole ukończyłam 4 klasowe w Benjaminowie

Do 1939 roku pracowałam u Rodziców w
gospodarstwie rolnym własnym w Benjaminowie

w 1939 roku 11 kwietnia zawarłam związek

matczyński z Janem Mochą po zawarciu

związku Matczyńskiego przenieśliśmy się

do Młcia na gospodarstwo w mieście

Rodzymin Ulica Łabki 18. Do 1944 roku

pracowaliśmy w tym gospodarstwie do końca

sierpnia tego roku zostaliśmy wypędzeni i

spaleni przez armię hitlerowską i przenieśliśmy

przed frontem do 14 stycznia 1945 roku do wyzwolenia

tego terenu to jest miejscowości Duchowice koło

Pruszkowa po wkroczeniu armii Radzieckiej

powiedziliśmy się że nasz pluton został

aresztowany groziło nam też aresztowanie

i wywiezienie do Rosji jako Niemcy -

W kwietniu 1945 roku przyjechaliśmy do Chodzieży

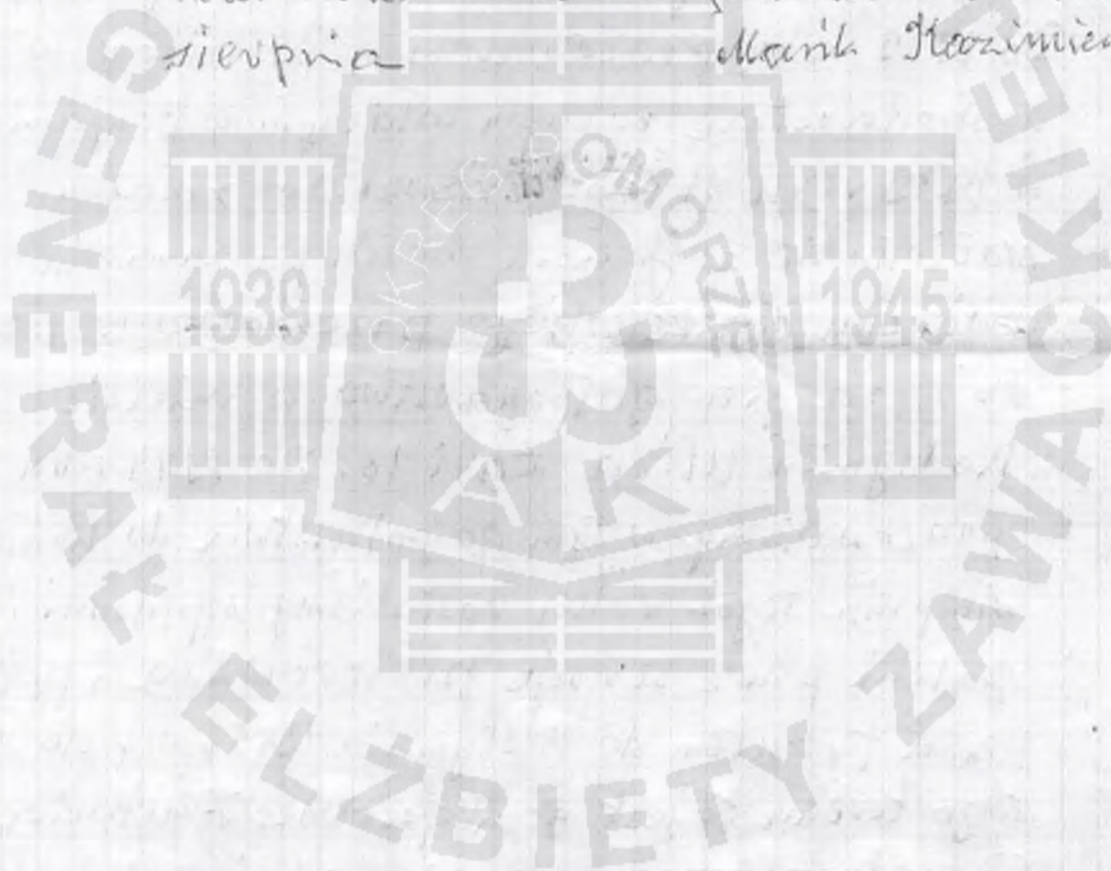
Osiedliliśmy się w Nacierze gdzie do dziś

zamieszkuje

I/1/2

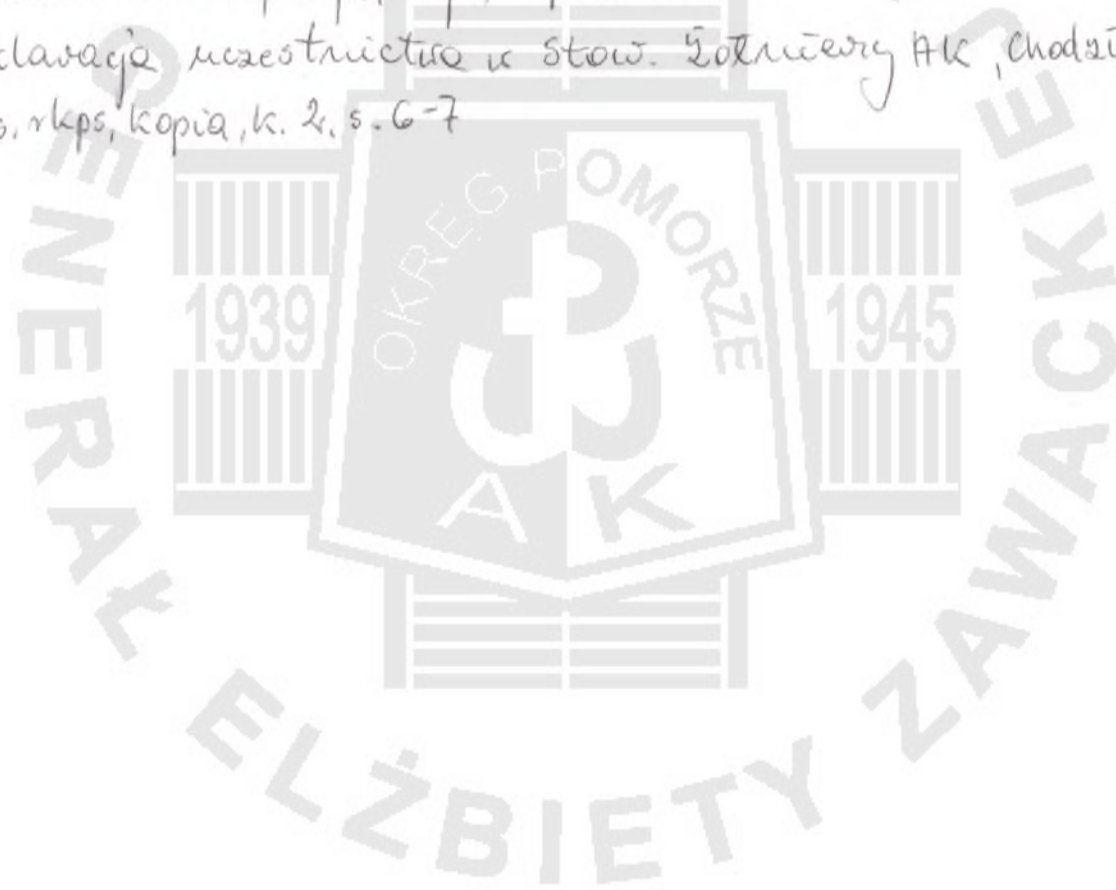
Do Armii Krajowej wstąpił
 20.04.1942 roku do plutonu
 Szymonka p.s. Belzebub jako sanitariuszka
 Po nie do domu przynoszono meliodunkii
 prasę, kturę dostawiałam do plutonu do
 zastępcy plutonu Franciszka Trzebli p.s.
 Góral miejscowości Benjaminów (Ukr.)
 Powierzone zadanie pełniłam do 1944, 30.8
 sierpnia Marek Kozimiera

Marek Kozimiera
 20.04.1942 Benjaminów
 30.08.1944

I/2 Dokumenty dotyczące relatorów

- Oświadczenie świadka Stefana Szymczaka, Szczecinek 1983r.,
mps, rkps, k. 4, s. 1-2, kopia
- Oświadczenie świadka Jana Szwarcaka, Nałęcz 1983, mps, rkps,
k. 1, s. 2, kopia
- Zaświadczenie z WZBWiD dotyczące Stefana Szymczaka,
Koszalin 1991r., mps, rkps, k. 1, s. 3, kopia
- Orzeczenie komisji weryfikacyjnej ŚZŻAK Ołogę Wielkopolska,
Poznań 1991r., mps, rkps, kopia, k. 1, s. 4
- Decyzja [nr 5934/28] Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjon.,
Warszawa 1993r., mps, rkps, kopia, k. 1, s. 5
- Deklaracja uczestnictwa w Stow. Żołnierzy AK, Chodzież [b.d.],
mps, rkps, kopia, k. 2, s. 6-7

~~secret~~ nek. ul.

....., dnia 6. X 1983 r.
(miejscowość)

1/2/1

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wprowadzającego oświadczenie)
Nr leg. ZBoWiD 1622
Łaszcz Wojew Koralin

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Jako uczestnik (czka) wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub wzięcia,
formację wojskową Anna wojew 1.09.1944 r.

świadom (a) odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów
Drw. Drob. wydany 27 września 1962 RMO Szczytnik
O Ś W I A D C Z A M

Ob. Marek Karimien syn (córka)
urodz. dnia 9 stycznia 1921 roku w

jest mi znany (a) osobiście jako uczestnik (czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę
obozu lub wzięcia, formację wojskową) Anna Kujawa od 20. IV 1942 - 30. 08. 1944 r.

od 20 kwietnia 1942 do 30 08 1944 roku.

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonim "Toska" i pełnił (a)
funkcję — brał (a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w czasie
walki z okupantem hitlerowskim, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był (a) oddzia-
łach, grupach, placówkach, pod czym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojo-
wych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu i tp. wszelkie zmiany i czasokres
od - do)

Wiadomo mi, że Marek Karimien "Toska" był w ramach
oporu AK w miejscowości Benjaminów od 20.04.1942 - 30.08.1944 r.
w moim plutonie jako dowódca plutonu ob. Marek Karimien "Toska"
pełniła funkcję jako kierownika między dowództwem a plutonem.
Również po przesiedleniu jako sanitariusz brała czynny udział
w akcji relokacji kwaterniczych w Benjaminowie w 1944
miejscu niepełni. Ob. Marek Karimien "Toska" brała udział
w każdym okresie na terenie powiatu Radymnińskiego.

Własnoręczność podpisu stwierdza się:
PREZES ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW o WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ
Zarządu Miejskiego ZBoWiD KOŁO MIEJSKIE
Stanisław Bałcerzak 78-400 w SZCZECINKU
ul. Kościuszki Nr 22, tel. 420-14
(placę i podpis odpowiedzialnego wice lub Zarządu ZBoWiD)

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem
Stefan - namer. emeryt
p. prot. Rada Powiatowa z dnia 22. IX 1982 r.
Łaszcz Wojew Koralin

1/2/2

Wierak Jan, Strada Nałęcz, dnia 15.10.1983 r.
(miejsowość)

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie)
ul. Leg. 12094 z B.O.N. S. Woj. W. Pile

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): Armia Krajowa od 20.11.1942 do 30.08.1944

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer i wydanym dnia 14. lutego 1963 r. przez P. M. D. Chodźkę

oświadczam:

że Ob. Marek Karimier syn (córka) JANA urodz. dnia 9. stycznia 1921 roku w Benjaminie jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): od 20. listopada 1942 do 30. 08. 1944 r.

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim "Koska" i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do):

Riadłomo mi, że Marek Karimier "Koska" był w ramach oporu AK. w miejscowości Benjamin od 20.11.42-30.08.44 w plucie wch. w składzie pseud. "Belzebub" ob. Marek Karimier "Koska" pełnił funkcję jako łącznik między dowódcą a plutonem. Brał udział w akcjach przy szutkach jako ubezpieczenie przy zajęciu Kłosa w Benjaminie oraz innych. Jako członek drużyny 2. plutonu 3. komp. miałem także kontakt z nim.

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej 12094 wydanej przez Zarząd Wojewódzki w Pile

Zgodność z oryginałem
Zarząd Wojewódzki
Pila, dnia 5.07.1991 r.
Sędzią
Zarząd Wojewódzki
Pila

Własnoręczność podpisu stwierdza się

Kola
(pieczęć i podpis odpowiedniej władz lub Zarządu ZBoWiD)

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem

Jan Wierak Jan. plutonowy.
Marek Karimier
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, funkcja, stanowisko)

Zarząd Wojewódzki znowo w Koszalinie
 zawiadoma, że kol. Szymczak Stefan
 s. Stefaniowa ur. 21 sierpnia 1915 r.
 w Botumu - Riemke Niemcy
 jest członkiem z organizacją ZBoWiD
 Nr. legitym. 10243
 Nr. zawiadzenia 633119,
 z tytułu udziału w wojnie
 od 1.09.1939 do 10.09.1939,
 Ruch Oporu - od 1.04.1947 do 4.09.1944.

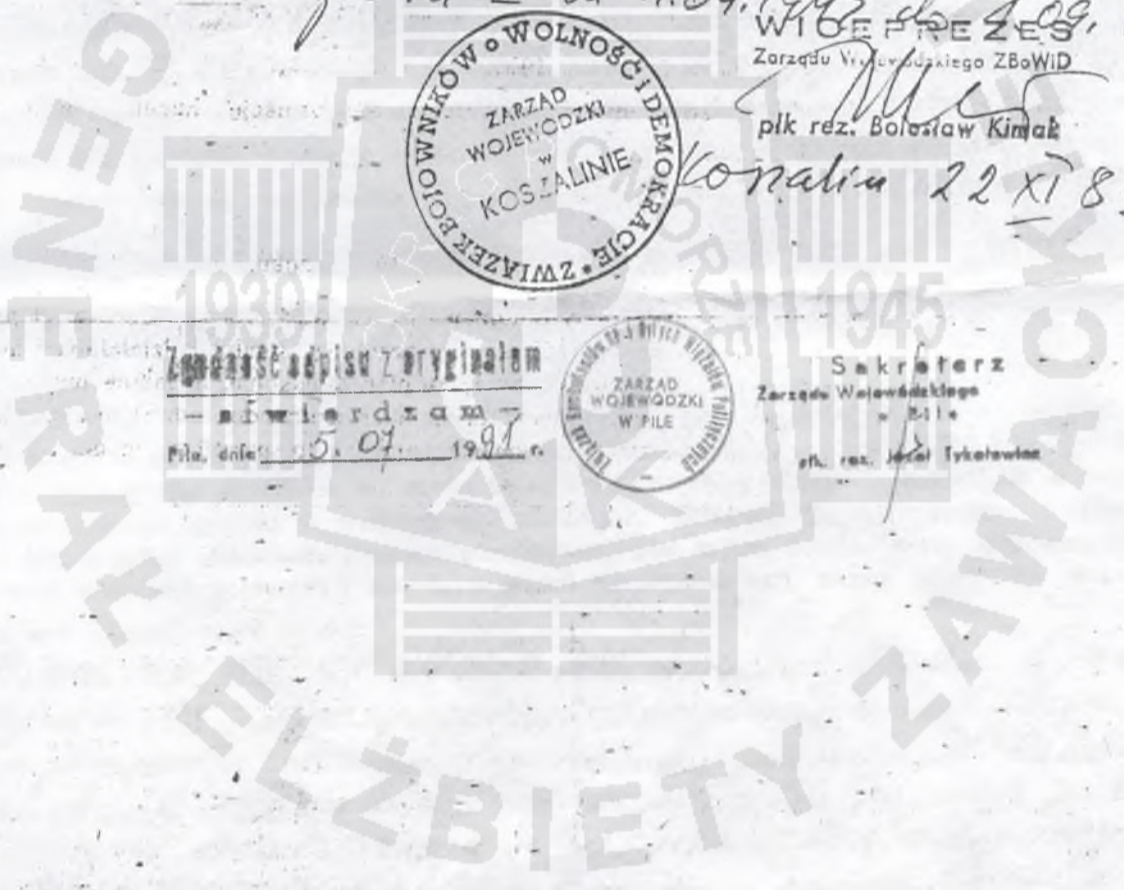
WICEPREZES
 Zarządu Wojewódzkiego ZBoWiD
 plk rez. Bolesław Kimak

Koszalin 22 XI 83

Zgodnie z opisem z oryginałem
 - stwierdzam -
 Pila, dnia 5.07.1997 r.

Sekretarz
 Zarządu Wojewódzkiego
 w Pile
 plk. rez. Józef Tykocinski

1264
2113

**ORZECZENIE KOMISJI WERYFIKACYJNEJ
ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU**

Komisja działając na podstawie Statutu Ś.Zw.Ż.AK i obowiązującego regulaminu przyjmowania członków

dnia 29 października 1991 r. rozpatrzyła deklarację

Kol. Kazimierę MAŃK pseud. "Zośka"
s/c Jana i Marianny ur. 9 stycznia 1921
w Beniaminowie pow. Wołomin zam. w -64-814 Szamociń woj. pilskie

i na podstawie przedłożonych dokumentów oraz po zapoznaniu się z opinią Środowiska ORZEKA uznać, że w/wym. spełnia warunki przynależności do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w charakterze członka zwyczajnego i ustala następujące okresy działalności kombatanckiej:

1. Pluton AK-D-ca Stefan Szymczak 20.IV.42 r. 30.VIII.1944 r.
2. pseudonim "Belzebub"-Benjaminów od do
3. pow. Wołomin-łączniczka i sanitariuszka od do

UZASADNIENIE

Oświadczenia świadków potwierdzają przynależność w/w w szeregach

Armii Krajowej w podanym wyżej okresie.

Podpisy Komisji Weryfikacyjnej:

1. Przewodniczący - WŁ. BARTOSZEWICZ
2. Członkowie - J. PODONOWSKI
F. SŁOMCZYŃSKI
M. KRZYŻAŃSKA

Poznań, 29 października 1991 r.

DECYZJA

**PREZYDIUM ZARZĄDU ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU**

Po zapoznaniu się z orzeczeniem Komisji Weryfikacyjnej Ś.Zw.Ż.AK Okr. Wielkopolska z dnia 29 października 1991 r. Prezydium postanawia przyjąć w szeregi członków zwyczajnych Związku

Kol. Kazimierę MAŃK s/c Jana i Marianny

Od niniejszej decyzji zainteresowanemu służy odwołanie do Zarządu Głównego Ś.Zw.Ż.AK w Warszawie, za pośrednictwem tut. Zarządu w terminie 14 dni.

Nr ewid. 2113

Poznań, dnia 29 października 1991 r.

SEKRETARZ ZARZĄDU

Kasza

PREZES ZARZĄDU

PREZES

DECYZJA 5934/28
z dnia 11.08 1993 r.

Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

Na podstawie art. ust. 2 pkt 3 w związku z art. 25 ust. 3 oraz art. 27 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. Nr 17, poz. 75 z późn. zm.) potwierdzam z urzędu

Panu (Pani) Kazimierz MANK
imię i nazwisko

64-814 Natopia
adres zamieszkania J

uprawnienia określone w wyżej wymienionej ustawie i postanawiam załączyć następujące okresy i rodzaje działalności kombatanckiej lub represji:

1 Okresy	2 Rodzaj działalności kombatanckiej lub represji	3 Artykuł ustawy
od <u>06</u> • <u>1942</u> <small>miesiąc rok</small>	Armia Krajowa	☐ <u>12/3</u> -
do <u>08</u> • <u>1944</u> <small>miesiąc rok</small>		
od <input type="text"/> • <input type="text"/>	☐
do <input type="text"/> • <input type="text"/>		☐
od <input type="text"/> • <input type="text"/>		☐
do <input type="text"/> • <input type="text"/>		☐
od <input type="text"/> • <input type="text"/>		☐
do <input type="text"/> • <input type="text"/>		☐
łącznie lat <u>2</u> miesięcy <u>5</u>		

Decyzja niniejsza może być zaskarżona do Naczelnego Sądu Administracyjnego za pośrednictwem Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w terminie trzydziestu dni od dnia jej doręczenia.

Wystawiono zaświadczenie
nr 50 561219

Kierownik Urzędu do Spraw
Kombatantów i Osób Represjonowanych
Kierownika Urzędu do Spraw
Kombatantów i Osób Represjonowanych
[Podpis]
mgr [Imię] [Nazwisko]
Pełnomoc. pieczęć — podpis kier.

Wypełnić czytelnie!

Okręg Wielkopolska, Inspektorat Poznań

Koło Śródwiskowe Chodzież

DEKLARACJA

Zgłaszam uczestnictwo w Stowarzyszeniu Żołnierzy Armii Krajowej i zobowiązuję się do przestrzegania Statutu Stowarzyszenia.

Mank Kazimierz

Data KAZIMIERA MANK (imię i nazwisko) (podpis)

Adres 64-814 Nałeczna Gmina Śródwiskowa Piłskie telefon _____

ARKUSZ EWIDENCYJNY

1. Nazwisko i imię Mank Kazimierz Leg. 046954

2. Pseudonimy Zoska

3. Nazwisko panieńskie Bogdanow

4. Data i miejsce urodzenia 9.01.1921 roku Benjaminów par. Wotowa Wąsewski

5. Imiona rodziców Han i Marianna z d. Gantkowska

6. Wykształcenie 4 klasy podstawowej

7. Zawód - miejsce pracy - ostatnie Gospodyni domowa gospodarstwo rolne

8. Data wstąpienia do organizacji i zaprzysiężenia przez:

a. SZP _____

b. ZWZ - AK 20.04.1942 Dowódca plutonu Stefan Szymkalis p.s. Bekrebut

c. Organizacje scalone, podporządkowane, współpracujące _____

9. Przydział organizacyjny i przebieg służby libespieszenie Olęga
Przeprawa Powodem od pociągu
do miejsca cwiżeń plutonu i powrotem p.s. Babiniec

byłam przesłana jako sanitariuszka i jako

Łaczniczka obsługująca do mnie do domu melichurski a dostarczano

(podać okręg, inspektorat, obwód, rejon, placówka, oddział, pluton, kompania, do zastępy batalion, pułk, brygada, dywizje lub inny rodzaj działalności) plutoni do Goralca, biał
to jest Franciszek Kietka

10. Awanse uzyskane w AK z adnych

11. Odznaczenia uzyskane w AK (nr, data i nadający) _____

12. Odniesione rany i kontuzje - (gdzie, kiedy, rodzaj i pobyt w szpitalu) _____

13. Dalsze działalność i losy po zakończeniu działań bojowych - konspiracja - obozy jenieckie, koncentracja, łagry, więzienie, gdzie i od - do: _____

1/2/7

14. Inne odznaczenia _____

(nr leg., data i nadający)

5. Przebieg służby (czasokres, nazwa i funkcja):

a. do 1939 r. _____

b. PSZ na zachodzie _____

6. Karta Kombatantska (nr, data wystawienia i przez kogo) nieotrzymałam

Tytuł Legitymacje Kombatantska wydana przez Z.B. Okolnoki i Demokracie
Wojewódzki Zarząd w Gile No 0197627

17. Represje (rodzaj):

a. 1.09.1939 - 15.01.1945 r. Od czerwca 1939 r. zamieszkałam z Meisem
legionem w Radymnie ulica Łacińska tam budowano bunkry i straż-
nicznym działaniem przy samych budynkach byliśmy narażeni na
rozne represje przez wojsko Hitlerowskie to na naszej ziemi w
1944 roku zostały budynki spalone naszymi wrogi i palono przed frontem

b. po 15.01.1945 r. 17 stycznia zostaliśmy uwolnieni przez Armię Radziecką
w miejscowości Dulehnie koło Buszeżowa. Po kilku dniach dowiedzieliśmy się
że nasz pułk został aresztowany przez NKWD i wysłani do Rosji
ale w całym terenie byli aresztowani Akowców niechcąc się dostać do Rosji
musieliśmy uciekać na zachód

Wiarygodność powyższych danych potwierdzam własnoręcznym podpisem:

Małgorzata Kozłowska

Uwaga:

Do deklaracji dołączyć informację o służbie
wojskowej, konspiracyjnej i pracy zawodowej.

KOMISJA WERYFIKACYJNA (Kole, Środowiska)

Potwierdza się dane z niniejszej deklaracji i posiadanie do uzyskania uprawnień
członkowskich Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej

(miejscowość i data)

Nazwisko i imię
pseudonim

1. Pol. re. Mieczysław Wład. Ryś
2. Pol. Strzelec "Swo"
3. Strzelec "Zygant"

przyjęty w poczet członków zwyczajnych Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej

(nr ewidencyjny, miejscowość, data)

ZARZĄD OKRĘGU:
Nazwisko i imię
pseudonim

- 1.
- 2.
- 3.

IV Korespondencja

- list Kazimierza Ejdy do ŚZ ŚAK Okręg Wielkopolska, Nadolnik 1994r., rkps, kopia, k. l. s. 1
- list ŚZ ŚAK Okręg Wielkopolska do Kazimierza Ejdy, 1994r., rkps, rkps, kopia, k. l. s. 2
- list ŚZ ŚAK Okręg Wielkopolska do Katarzyny i Jana Maik, 1994r., rkps, rkps, kopia, k. l. s. 3

EJDA KAZIMIERZ

Nadolnie, 30.05.1994

IV/1

64-814 NAŁĘCZA
woj. pilskie

Kuczyński
ul. Krynwicka

Proszę sprawdzić

SZKAR OI WKB
wpł:w 3.VI.94
L. dz. 1561/94

SWIATOKY ZWIĄZEK ŻOLNIERZY AK
OKRĘG WIELKOPOLSKA
ul. Niepodległości 18
POZNAN

Chciałbym poinformować, iż członek
naszego Związku - p. Jan Mańk zam. w Nałęczu
gmina Szamocin, woj. pilskie - nigdy nie był,
podobnie jak jego żona Kazimiera, żołnierzem
AK. Mam na to świadków i dowody.

Boli mnie to, iż członkowi taki podstępnie
dostał się do Związku i obecnie działa
niegodnie z zasadami obowiązującymi
prawowitych członków Armii Krajowej.

Możę podać choćby dwóch świadków,
którzy mogliby potwierdzić prawdziwość moich
słów:

Kazimierz i Witold Kostrewa
zam. Białołęka k/Zegna,
woj. warszawskie.

Z wyrazami szacunku

Dot.
G1402042
ORA. 2013
2012

POLEGONY

14/12
a/w
Okazała
Mniam
16.2/94

6 czerwca 4

Pan
Kazimierz Bida

64-814 Nakocz
Woj. pilskie

W odpowiedzi na list Pana z dnia 30.5.1994 r. uprzejmie zawiadamiamy, iż pan Kazimierz Mańk
pan Jan Mańk
są zweryfikowanymi członkami zwyczajnymi naszego Związku na podstawie oświadczenia świadków oraz posiadają uprawnienia kombatanckie, przyznane przez byki ZBOWID w Pilie.
W piśmie swym nie podaje Pan jakimi dowodami negującymi działalność w A.K. dysponuje Pan. Również nie podaje Pan jakie zasady naruszyli państwo Mańkowie - jako członkowie Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Trudno więc nam ustosunkować się do tych zarzutów.

Województwo
Zarząd Województwa
mgr Jerzy Żurkowski

Otrzymuje:

- 1 - Adresat
- 2 - Ś.Z.Z.A.K. - Chodzież
- 3 - Kom. Wer. a/s

IV/3

Światowy Związek Żołnierzy
ARMII KRAJOWEJ
"DOKŁADY WARSZAWSKIE"
Al. Wolności 100 m. nr 59-69-1B
00-713 MOŻDAN
Konta: PKO i OWPoznań
nr 02012-4428-122

1622/94

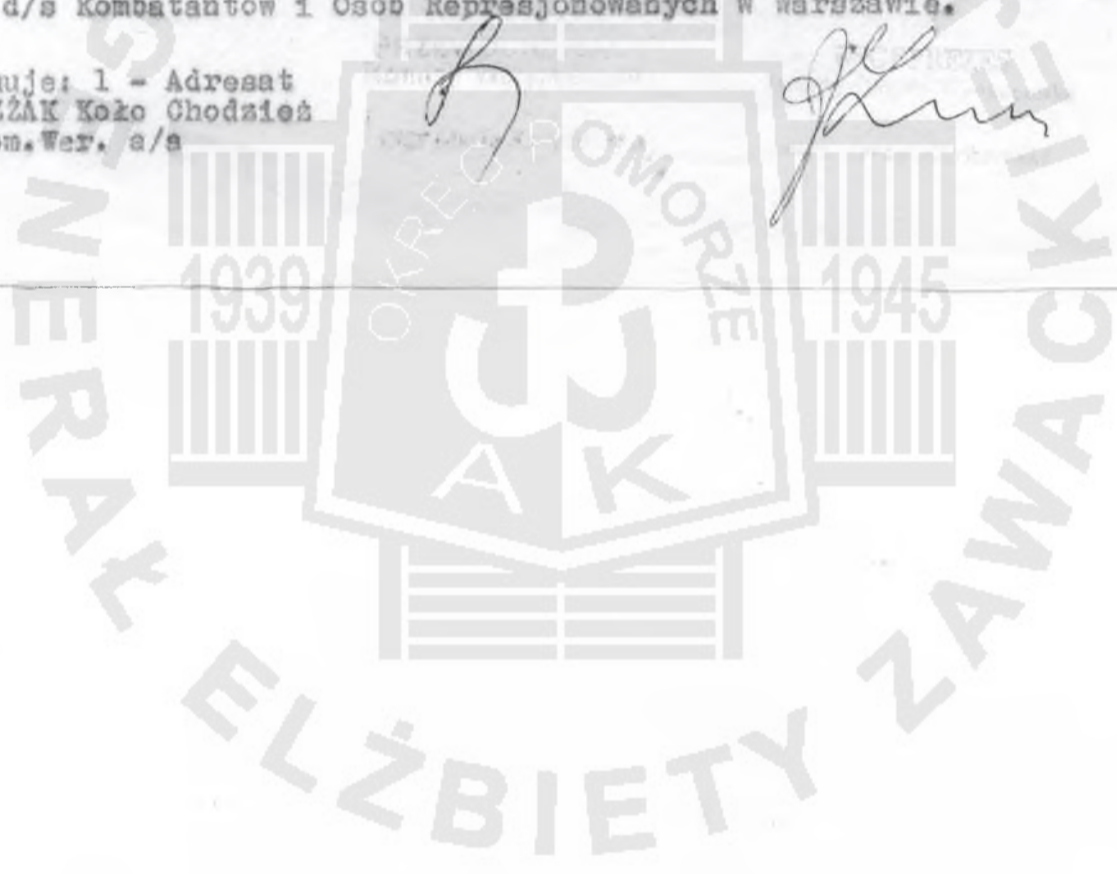
8 czerwca 4

Kom. Wer.

Kol. Kazimiera Mańk
Kol. Jan Mańk
64-814 Wałcz
Naręsz 1
Woj. pilskie

W związku z komplecją dokumentów osłonków uprzejmie prosimy
o przysłanie kserokopii karty kombatanckiej, wydanej przez Urząd
d/s Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie.

Otrzymuje: 1 - Adresat
- SZZAK Koło Chodzież
- Kom. Wer. a/a

MAŃK Kazimiera

